

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi) ในการสร้างรูปแบบ และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการปรับปรุงรูปแบบที่สร้างขึ้น รวมถึงหาความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติงานจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เอกสารและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญผ่านกระบวนการเดลฟาย ประยุกต์ และสำรวจการยอมรับตามทัศนะคติของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจน หาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยสอบถามกับผู้ปฏิบัติงานจริง ผู้วิจัยได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การบริหารงาน 3 ด้าน 16 เรื่อง 43 ข้อ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ 6 เรื่อง 13 ข้อ การบริหารงานบุคคล 2 เรื่อง 3 ข้อ และการบริหารงานทั่วไป 8 เรื่อง 27 ข้อ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

1.1.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.1.1.1 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.1.2.1 สถานศึกษามีการคัดเลือกหนังสือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.1.2.2 สถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน ทักษะพลเมือง และปลูกฝังเจตคติของนักเรียนในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.1.3.1 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.1.3.2 สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยอาศัยการมีส่วนร่วมตามสาระ จัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.3.3 สถานศึกษาจัดเตรียมบรรยากาศ สื่อ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.4 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.1.4.1 สถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนภายในสถานศึกษา

1.1.5 การนิเทศการศึกษา

1.1.5.1 สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.6 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.1.6.1 สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการและประสานความช่วยเหลือทางด้านวิชาการของโรงเรียนกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.6.2 สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่นจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม และความสามัคคีอันดีในด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.6.3 สถานศึกษาเป็นศูนย์บริการด้านวิชาการด้านอาเซียนสามารถเชื่อมโยงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการอื่น ๆ

1.1.6.4 สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.6.5 สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน

1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล

1.2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.2.1.1 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยพิจารณา ทั้งคุณสมบัติ และคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

1.2.1.2 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามความคืบหน้าในการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.2.2 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2.2.1 สถานศึกษามีหลักเกณฑ์วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน

1.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป

1.3.1 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

1.3.1.1 สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.2 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

1.3.2.1 สถานศึกษามีการดำเนินการให้เป็นไปตามสายงาน ศึกษาและพัฒนา สถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปของอาเซียน

1.3.2.2 สถานศึกษาพัฒนาองค์กร โดยจัดทำข้อมูลสารสนเทศสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษารายบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.2.3 สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ วัฒนธรรม การทำงานให้เหมาะสมกับมาตรฐานการปฏิบัติงานและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้รองรับ การพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.2.4 สถานศึกษาจัดสวัสดิการที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.3 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

1.3.3.1 สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานและระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.4 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.3.4.1 สถานศึกษามีการวางแผน ระดม จัดหา วัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในงานด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.4.2 สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้บำรุงรักษา และส่งเสริมให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.4.3 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา

1.3.5 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

1.3.5.1 สถานศึกษาจัดหางบประมาณในการก่อสร้าง ปรับปรุงตามความเหมาะสมและตามรูปแบบที่กำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.5.2 สถานศึกษามีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนพิเศษ ตลอดจน บริเวณ โรงเรียนให้มีสภาพเหมาะสม และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.3.5.3 สถานศึกษาติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลการใช้ปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ

1.3.6 การทัศนศึกษา

1.3.6.1 สถานศึกษามีการศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา

1.3.6.2 สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแผนงาน โครงการ โดยเน้นส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.3.6.3 สถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จของงานตามโครงการ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.3.6.4 สถานศึกษารายงานผลการทัศนศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

1.3.7 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

1.3.7.1 สถานศึกษามีการจัดทำ เผยแพร่ผลงานการดำเนินการจัดการศึกษา กิจกรรมของนักเรียน และความต้องการในการรับข้อมูลข่าวสารของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

1.3.7.2 สถานศึกษาวางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับบุคลากร ชุมชน องค์กร และสื่อมวลชนในท้องถิ่น

1.3.7.3 สถานศึกษาจัดให้มีเครือข่ายการประสานงานประชาสัมพันธ์

1.3.7.4 สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ให้มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์

1.3.7.5 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนในทุกโอกาส

1.3.7.6 สถานศึกษาสร้างกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบ ยึดหลักการมีส่วนร่วมของเครือข่ายประชาสัมพันธ์

1.3.7.7 สถานศึกษามีการติดตามประเมินผลเพื่อให้ทราบผลและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.3.8 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

1.3.8.1 สถานศึกษามีการจัดระบบการติดตาม ตรวจสอบการประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.8.2 สถานศึกษามีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาของสถานศึกษาด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.8.3 สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนา การศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตามระบบที่กำหนดไว้

1.3.8.4 สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการพัฒนาการศึกษาประจำปี ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ สาระชนรับทราบ

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดควิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สถานศึกษาจัดเตรียมบรรยากาศ สื่อ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และสถานศึกษามีการคัดเลือกหนังสือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีหลักเกณฑ์วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามความคืบหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และสถานศึกษากำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยพิจารณาทั้งคุณสมบัติ และคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา สถานศึกษามีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนพิเศษ ตลอดจน บริเวณโรงเรียนให้มีสภาพเหมาะสม และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแผนงาน โครงการ โดยเน้นส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

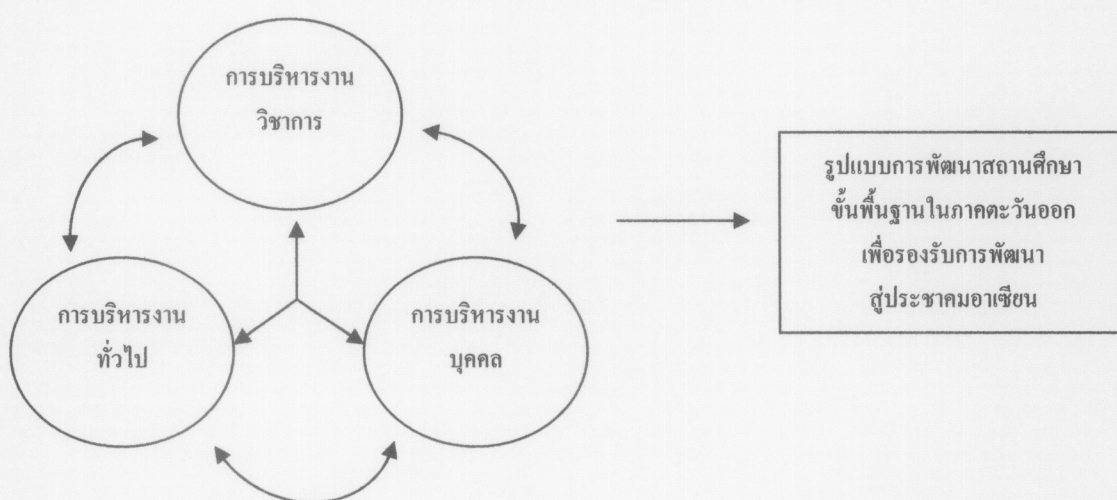
3. ผลการหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน ทักษะพลเมือง และปลูกฝังเจตคติของนักเรียนในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สถานศึกษามีการคัดเลือกหนังสือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และสถานศึกษามีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามความคืบหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน สถานศึกษามีหลักเกณฑ์วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน และสถานศึกษากำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยพิจารณาทั้งคุณสมบัติ และคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

3.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นหนึ่งข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา ส่วนข้อที่มีคะแนนสูงสุดเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา สถานศึกษามีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนพิเศษ ตลอดจน บริเวณ โรงเรียนให้ มีสภาพเหมาะสม และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ซึ่งจากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาสามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนได้ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

จากภาพที่ 6 แสดงว่า การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศาสนศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของผู้วิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การบริหารงาน 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการบริหารงานทั้งสามด้าน จึงส่งผลให้เกิดรูปแบบการพัฒนาศาสนศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยรูปแบบการพัฒนาศาสนศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านการศึกษา การตรวจสอบ และการหาความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษารูปแบบการพัฒนาศาสนศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การบริหารงาน 3 ด้าน 16 เรื่อง 43 ข้อ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ 6 เรื่อง 13 ข้อ การบริหารงานทั่วไป 8 เรื่อง 27 ข้อ การบริหารงานบุคคล 2 เรื่อง 3 ข้อ โดยทุกด้านและทุกข้อผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 43 ข้อ โดยทุกข้อมีความสอดคล้องของความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นย่อยเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานในแต่ละงานในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ นั้นเป็นหัวใจสำคัญหลักและมีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ รู้เท่าทัน และพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นในเรื่อง การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากการวางแผนงานด้านวิชาการเป็นตัวกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกว่าสถานศึกษาควรจะมีการดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางใดเพื่อให้เท่าทันกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน

ซึ่งไปสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะในการจัดการเรียนการสอนนั้น สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะต้องกำหนดคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และเจตคติของผู้เรียน เพื่อให้คณะครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่ครอบคลุม สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และเจตคติของผู้เรียน ให้ตรงตามตัวชี้วัดคุณภาพนักเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรจะดำเนินการผ่านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพราะทั้งสองเรื่องมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีกทั้งยังจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนให้นักเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษา

ส่วนการนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรใช้การนิเทศการศึกษาเพราะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกชั้นตอน ทั้งนี้ การนิเทศการศึกษามีเทคนิควิธีที่หลากหลาย ควรเลือกใช้การนิเทศที่เหมาะสม จะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในส่วนของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากจะทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการอื่น ๆ ทั้งของภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา ตลอดจนเป็นการสร้างความช่วยเหลือให้คำแนะนำและปรึกษาทางวิชาการ ซึ่งเป็นทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่ง ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสิ้น 6 เรื่อง 13 ข้อ

1.2 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีความสำคัญลำดับที่สอง ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีขอบข่ายงานที่กว้าง และเป็นการบริหารงานที่ส่งเสริม อำนวยความสะดวก และเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในด้านอื่น เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับเรื่องการวางแผนการบริหารงาน การจัดการระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การทัศนศึกษา การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา และการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพราะการวางแผนการบริหารงานการศึกษา ในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สถานศึกษาควรกำหนด การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานว่าบรรลุตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้หรือไม่

ส่วนการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้เหมาะสม กับมาตรฐานการปฏิบัติงานและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตลอดจน จัดหาสวัสดิการ ที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนให้เป็นไปตามแนวทางที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของการจัดการศึกษาในขณะนั้น

การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการบริหารงาน ทั่วไปของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากตามทัศนะของ ผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นการนำผลการประเมินการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมาใช้ในการปรับปรุงมาตรฐาน และระบบการประเมินผล การปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบันนี้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การบริหารงานในทุกภาคส่วนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน เพราะช่วยแบ่งเบาภาระงานและเป็นอีกเส้นทางของ การสื่อสารที่สามารถนำมาใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจน สามารถนำไปใช้ ประชาสัมพันธ์งานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างดี

และการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความสำคัญเพราะเป็นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมงานการศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนอีกด้วย ทั้งนี้ การทัศนศึกษาที่เน้นการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอีกส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความสำคัญ เนื่องจาก เป็นอีกวิธีการที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ศึกษา พัฒนาการจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ตลอดจน การรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสู่อาเซียน ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญ
เนื่องจากการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินพัฒนาการของสถานศึกษา
ในภาคตะวันออก ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป ผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานทั่วไป ทั้งสิ้น 8 เรื่อง 27 ข้อ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ
เห็นด้วยมาก และมีความสำคัญลำดับที่สาม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการจะ
ดำเนินงานภายในสถานศึกษาในภาคตะวันออกให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคลากรในหน่วยงาน
จะต้องมีความรู้ความสามารถก่อน จึงจะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานไปด้วย
ความสะดวก รวดเร็ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละภาคส่วนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกมุ่งเน้นการพัฒนา
ศักยภาพของบุคลากรของตนเอง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม
ให้เยาวชนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (ธัญนรี ชันยากร, 2555) ส่วนมหาวิทยาลัยบูรพา
วิทยาเขตสระแก้ว ได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน
ชายขอบให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากร
ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศ และยกระดับมาตรฐานการศึกษาไทย (เอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์,
2554) ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร่วมมือกับกรมอาเซียน และ
สถานศึกษาในท้องถิ่นจัดเวทีสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรในจังหวัด ข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาในภาคตะวันออกรองรับการเปิดเสรีอาเซียน (สนทนาพร อินจันทร์, 2555)

เห็นได้ว่าทุกหน่วยงานในภาคตะวันออกมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร
ซึ่งสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการพัฒนา
สถานศึกษาในภาคตะวันออกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งหากพัฒนาครูให้มีคุณภาพ
ตามตัวชี้วัดคุณภาพครูตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้
การพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
ไว้ เพราะฉะนั้น ผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลในเรื่อง การประเมินผล
การปฏิบัติงาน และการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะทั้งสองเรื่องมี
ความสอดคล้องกัน กล่าวคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ วิธีการ
ประเมินที่ชัดเจนมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ซึ่งเมื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการพัฒนาแล้วจะต้องมี
คุณสมบัติตรงตามที่ต้องการ ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคล
ทั้งสิ้น 2 เรื่อง 3 ข้อ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นย่อยเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสำคัญ โดยการดำเนินงานด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จและเห็นผลชัดเจนจากตัวผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนงานด้านวิชาการ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทางในการบริหารและกำหนดสิ่งที่สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องดำเนินการให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดีเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้

ส่วนของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ เลือกใช้หนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากการจัดกิจกรรม การใช้วิธีการวิจัย การเตรียมสื่อ เทคโนโลยี จัดบรรยากาศ และการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

และการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนางานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เพราะในแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ละแห่งจะใช้วิธีการนิเทศที่แตกต่างกันแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประชาคมอาเซียนในปี 2558 นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากการสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีการระดมทรัพยากร วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จากที่กล่าวมาจึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการในลำดับแรก

2.2 ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสอง ทั้งนี้ เนื่องจากขอบข่าย การบริหารงานทั่วไป มีขอบข่ายกว้าง และเป็นการบริหารงานที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้กับการบริหารงานด้านอื่น ๆ โดยผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับงานหลายด้าน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการบริหารงานการศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องระดม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยอำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูล เอกสาร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่ใช้ในการประเมิน ทุกรอบปีการศึกษา ทั้งนี้ ต้องบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบาย ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการในอนาคตเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้เท่าทันกับประชาคม อาเซียน โดยนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ ของสถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงต้องสำรวจความต้องการ ความรู้ความสามารถของบุคลากร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีมาบริหารและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาสู่ ประชาคมอาเซียนเป็นอีกส่วนที่ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณ โรงเรียนเป็นหน้าเป็นตาให้กับผู้ที่ ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้บริหารสถานศึกษา มีการปรับปรุง พัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนพิเศษ และสภาพแวดล้อมให้มี ความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้เช่นกัน โดยเฉพาะ การจัดทัศนศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับผู้เรียน ซึ่งการจัดทัศนศึกษามี ความเสี่ยงหลายด้าน เพราะฉะนั้น ก่อนที่ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมอบหมายให้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการในส่วนนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหา ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการพานักเรียน นักศึกษาออกนอกสถานศึกษา

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอีกส่วนที่ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออก ให้ความสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากการนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียนตลอดปีการศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพราะจะได้นำเสียงสะท้อน และความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายมาปรับปรุงพัฒนา การจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่าการบริหารงานทั่วไปนั้นกว้าง ซึ่งงานบางอย่างอาจไม่สอดคล้องกันแต่มี ความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกต้องดำเนินการในงานส่วนนี้ให้ สำเร็จลุล่วง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษารองรับประชาคมอาเซียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออก จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ทั่วไปอยู่ในลำดับสอง

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ลำดับท้ายสุด ทั้งนี้ เนื่องจากขอบข่ายการบริหาร งานบุคคลในสถานศึกษาทุกแห่งในภาคตะวันออกเป็นขอบข่ายงานที่กว้าง แต่สอดคล้องกับ งานวิจัยครั้งนี้ เพียงสองเรื่อง ประกอบด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า งานที่กล่าวมาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะ และเป็นงานที่ในหนึ่งปีการศึกษาจะมี การเปลี่ยนแปลงน้อยมาก เนื่องจาก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคตะวันออกนั้น มีความรู้ และรับผิดชอบงานเฉพาะของแต่ละบุคคล ดังนั้น การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาของสถานศึกษาในภาคตะวันออก จึงเป็นการพัฒนาตามความถนัด ตามศักยภาพ และ ตามงานที่รับผิดชอบ ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออก ทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการกำกับ ติดตามอยู่แล้ว จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาใน ภาคตะวันออกมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปสอบถามจาก ผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นย่อยเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนซิสเตอร์สกูลในภาคตะวันออก เป็นงานที่อำนวยความสะดวก ช่วยส่งเสริมให้กับการบริหารงานด้านอื่น ๆ ซึ่งมีขอบข่ายงานกว้าง เริ่มตั้งแต่การวางแผน บริหารงานการศึกษา จัดระบบองค์กร พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน เทคโนโลยี อาคารสถานที่ การทัศนศึกษา งานประชาสัมพันธ์ และการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี แต่ผู้บริหาร สถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) ที่เป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูลในภาคตะวันออกสามารถพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนได้สำเร็จ โดยโรงเรียนได้ดำเนินการวางแผนการบริหารงานโดยกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดตามโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีจัดระบบ การบริหารโดยยึดการบริหารงานตามโครงสร้างตามกรอบกระจายอำนาจ พ.ศ.2550 จัดทำ แผนพัฒนาตนเองของครูผู้สอน จัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสร้างวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ใช้หลักการประเมิน โครงการและหลักการบริหารโดยใช้ วงจรคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนซิสเตอร์สกูลในภาคตะวันออกล้วน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถติดต่อประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กรอื่น ๆ จัดหาสื่อไอซีที งบประมาณและทรัพยากรมาปรับปรุงอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริม ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทัศนศึกษาโดยเน้นส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนางานในสถานศึกษา

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ของโรงเรียน โดยดำเนินการประสานความร่วมมือผ่านสื่อโทรทัศน์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ ชุมชน และผู้ปกครองเพื่อประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของโรงเรียนซิสเตอร์สกูลในภาคตะวันออกที่ เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ตลอดจน รายงานผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำรายงานประจำปีของ สถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากที่ กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการบริหารงานทั่วไปเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) ที่เป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูล ในภาคตะวันออกต้องทำเป็นประจำตลอดปีการศึกษา จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในลำดับแรก

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 2 ทั้งนี้ เนื่องจากการอบการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลนั้น มีขอบข่ายงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติน้อย โดยงานส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสิ่ว) ที่เป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหาร ทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาตนเองอยู่ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจน ร่วมกันกำหนดการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำมาตรฐานภาระงาน กำหนดเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลงานสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสิ่ว) ได้ร่วมกันลงมือปฏิบัติมา จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลอยู่ในลำดับที่ 2

3.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสิ่ว) อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อยู่ในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จะแตกต่างกันตรงที่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสิ่ว) เป็นโรงเรียนนาร่องที่พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดการเรียนการสอนภาษาอาเซียน อีก 1 ภาษา ได้แก่ ภาษาเวียดนาม โดยได้รับการสนับสนุนจากวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซิสเตอร์สกูลนี้ โรงเรียนได้ดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านอาเซียนไว้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยเฉพาะ มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนได้อย่างหลากหลาย ใช้การวิจัยรายบุคคลในการแก้ไขปัญหา ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา ตลอดจน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรอิสระ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเครือข่ายอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาองค์ความรู้และเพิ่มศักยภาพของคณะครูและนักเรียน ตลอดจน ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน มีความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารระหว่างศูนย์อาเซียน องค์กรทางการศึกษา และองค์กรอื่น ๆ

ด้านวิชาการเป็นประจำ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสัว) มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานวิชาการ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการกำหนดคุณลักษณะ ทักษะพลเมือง และปลูกฝังเจตคติที่ดีของนักเรียน ในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจน คัดเลือกหนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โดยตรงที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาด้านวิชาการแก่สถานศึกษาต่อไป

1.2 การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานบุคคล ในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน กำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยพิจารณาทั้งคุณสมบัติ และคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจน กำหนดให้มีการกำกับ ติดตามความคืบหน้า ในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา รองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนภายในสถานศึกษา

1.3 การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานทั่วไป เรื่องการทัศนศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่เน้นส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน และควรจัดการประเมินผลสำเร็จของโครงการ ตลอดจน ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการทัศนศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งการดำเนินการทัศนศึกษาดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรหารูปแบบการบริหารงาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ที่สนับสนุนรูปแบบการพัฒนาศถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาศถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนระหว่างโรงเรียนภายในประเทศ หรือระหว่างโรงเรียนในประเทศไทยกับโรงเรียนในต่างประเทศด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยศึกษาให้ครอบคลุมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเพื่อหาข้อมูลเชิงลึกมาใช้แก้ไขปัญหาต่อไป